

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์จะศึกษาพฤติกรรมของครูที่นักเรียนประทับใจทั้งในทางบวก และทางลบ เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูในการปฏิบัติตนหรือปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ เจตคติของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนประสบผล สำเร็จในการเรียนยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 แบบ คือ

1. แบบรายงานเหตุการณ์สำคัญ (Critical Incident Report Form)

การสร้างแบบรายงานเหตุการณ์สำคัญนี้ อาศัยแนวของ NTR (ว.ค. ส่วนสุนันทา 2523: 9-10) เป็นหลัก แบบรายงานนี้สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ตนเองได้รับความประทับใจที่สุดจากเหตุการณ์ที่ได้ปฏิสัมพันธ์กับครูทั้งด้านบวก และด้านลบ จากรายงานนี้ จะช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูทั้งทางดีและทางไม่ดีที่ควรจะได้ แก่ไข แบบรายงานเหตุการณ์สำคัญนี้มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อแนะนำพร้อมตัวอย่าง เหตุ- การณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนสามารถรายงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และส่วนที่ให้นักเรียนใช้บันทึกเหตุการณ์สำคัญ

2. แบบสัมภาษณ์นักเรียน (Student Interview Form)

แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้น ใช้คู่กับแบบรายงานเหตุการณ์สำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูล เพิ่มเติม ซึ่งอาจจะนำมาใช้ประกอบการประเมินพฤติกรรมของครูให้ถูกต้องยิ่งขึ้น แบบสัมภาษณ์ นี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัว เกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ และส่วนที่ผู้วิจัยใช้บันทึก เรื่องราวที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมี 2 หัวข้อ ได้แก่ พฤติกรรมของครูที่นักเรียนพึงพอใจ และพฤติกรรม ของครูที่นักเรียนไม่พึงพอใจ

ผู้วิจัยได้นำแบบรายงานเหตุการณ์สำคัญและแบบบันทึกการสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมในการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ทั้งข้อความในคำแนะนำและตัวอย่างเหตุการณ์ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าไปกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนวัดดาวคนอง เป็นนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 4 คน และโรงเรียนวัดเวฬุราชิม เป็นนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 4 คน รวม 16 คน เพื่อดูความเข้าใจทางภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แบบรายงานเหตุการณ์สำคัญและแบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้ปรับปรุงแล้ว พร้อมรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้จากภาคผนวก ก. และ ข.

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2526 โดยสุ่มเอา 8 เขต จาก 24 เขต และสุ่มเขตละ 3 โรงเรียน ได้ 24 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (simple random sampling) แล้วนำรายชื่อ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงทั้งหมดในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ มาสุ่มโดยวิธีสุ่มแบบแยกประเภท (stratified random sampling) ได้นักเรียนชายโรงเรียนละ 4 คน นักเรียนหญิงโรงเรียนละ 4 คน แต่ละคนจะต้องเขียนรายงานเหตุการณ์สำคัญ คนละ 2 เหตุการณ์ และสุ่มนักเรียนชาย-หญิง 1 คู่ ใน 4 คู่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักเรียนชาย 96 คน และนักเรียนหญิง 96 คน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เขต	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	
		ชาย	หญิง
พระนคร	3	12	12
ธนบุรี	3	12	12
บางกอกน้อย	3	12	12
ลาดกระบัง	3	12	12
ฉินบุรี	3	12	12
ภาษีเจริญ	3	12	12
ราชบุรีบูรณะ	3	12	12
บางเขน	3	12	12
รวม	24	96	96

ดูรายชื่อโรงเรียนได้จากภาคผนวก ค.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวันเวลา และสถานที่ ที่จะให้นักเรียนเขียนรายงานเหตุการณ์สำคัญและสัมภาษณ์นักเรียนไว้ให้พร้อมตามจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. สดเตรียมเอกสารสำหรับบันทึกเหตุการณ์สำคัญ และแบบบันทึกการสัมภาษณ์
3. เข้าพบผู้บริหารโรงเรียนเพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้
4. อธิบายแบบบันทึกเหตุการณ์ให้นักกลุ่มตัวอย่างฟัง พร้อมทั้งให้ช้กถามจนเป็นที่เข้าใจ
5. แจกแบบบันทึกเหตุการณ์ให้นักกลุ่มตัวอย่าง ได้อ่านตัวอย่างเหตุการณ์และให้เวลานักเรียนได้รายงานเหตุการณ์โดยไม่จำกัดเวลา รอคจนคนสุดท้ายส่งเรียบร้อยแล้ว

6. สัมภาษณ์นักเรียนชาย-หญิง จากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คู่ โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 40 นาที ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกการสัมภาษณ์ลงในแบบบันทึกการสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเทปเพื่อตรวจสอบภายหลังการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. อ่านรายงานบันทึกเหตุการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างบันทึกไว้ โดยแยกเป็นเหตุการณ์ที่ประทับใจทางบวก และเหตุการณ์ที่ประทับใจทางลบ ได้ประเภทละ 192 เหตุการณ์
2. วิเคราะห์เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์พฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย
  - 2.1 พฤติกรรมของนักเรียน
  - 2.2 พฤติกรรมครูที่แสดงต่อนักเรียน
  - 2.3 ความรู้สึกของนักเรียนที่เป็นผลจากการแสดงออกของครู
  - 2.4 สรุปพฤติกรรมสำคัญของครูที่มีผลต่อความรู้สึกประทับใจของนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์พฤติกรรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

ในการวิเคราะห์พฤติกรรมครั้งนี้ จากเหตุการณ์หนึ่ง ๆ อาจมีพฤติกรรมสำคัญของครูที่นักเรียนประทับใจ หลาย ๆ พฤติกรรมก็ได้ (ตัวอย่างการวิเคราะห์พฤติกรรมปรากฏในภาคผนวก จ)

3. เมื่อวิเคราะห์พฤติกรรม และได้เป็นรายการพฤติกรรมของครูที่นักเรียนประทับใจ ทั้งในทางบวกและลบแล้ว ผู้วิจัยได้คัดหมวดหมู่ของพฤติกรรมเหล่านั้นตามลักษณะพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน

4. นำพฤติกรรมสำคัญแต่ละหมวดและแต่ละข้อมาแจกแจงความถี่รายข้อ

5. คำนวณหาค่าร้อยละ และลำดับที่ของพฤติกรรมแต่ละข้อ ทั้งพฤติกรรมที่

ประทับใจในทางบวกและทางลบ

6. คำนวณหาค่าร้อยละ และสัดส่วนที่ของพฤติกรรมแต่ละข้อ จำแนกตามเพศ
ทั้งพฤติกรรมที่ประทับใจในทางบวกและทางลบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย